EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.2.2021.
COM(2021) 53 final

2021/0030 (NLE)

Priekšlikums

**PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,**

**ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 16. un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

# PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu ("PVN direktīva")[1] Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij ieviest īpašus pasākumus, atkāpjoties no minētās direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Apvienotā Karaliste izstājās no Eiropas Savienības (ES) 2020. gada 31. janvārī. Saskaņā ar Izstāšanās līgumu[2] no ES viedokļa tā tagad ir trešā valsts.

No 2021. gada 1. janvāra ES tiesību akti PVN jomā Apvienotajā Karalistē vairs nav piemērojami. Tomēr, pamatojoties uz Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju[3] (turpmāk "Protokols"), kas ir daļa no Izstāšanās līguma, Ziemeļīrija joprojām ir pakļauta ES tiesību aktiem PVN jomā attiecībā uz precēm, lai izvairītos no stingras robežas starp Īriju un Ziemeļīriju. Savukārt attiecībā uz pakalpojumiem Ziemeļīrija kopā ar pārējo Apvienoto Karalisti tiek uzskatīta par valsti ārpus ES.

Tādējādi Ziemeļīrijā nenovēršami rodas dubulta vai jaukta PVN sistēma, saskaņā ar kuru uz Ziemeļīrijā esošu preču piegādi, iegādi Kopienas iekšienē un importu saskaņā ar PVN direktīvas V sadaļā paredzētajiem noteikumiem par to darījumu vietu, par kuriem uzliek nodokli, attiecas saskaņotie Savienības noteikumi, savukārt uz šajā pašā teritorijā sniegtiem pakalpojumiem ES PVN sistēma neattiecas.

Tādēļ, lai Ziemeļīrijā turpinātu piemērot īpašu PVN režīmu, kas paredz vienotas likmes pasākumus attiecībā uz neatskaitāmo pievienotās vērtības nodokli, ko aprēķina par degvielas izdevumiem uzņēmumu automašīnām, un kas nav saskaņā ar PVN direktīvā paredzētajiem vispārīgajiem noteikumiem, ir jāpiešķir atkāpe saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 1. punktu.

Vēstulē, kas 2020. gada 27. novembrī reģistrēta Komisijā, Apvienotā Karaliste lūdza atļauju turpināt piemērot pasākumu, atkāpjoties no PVN direktīvas 16. un 168. panta. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2020. gada 10. decembra vēstulē informēja dalībvalstis par Apvienotās Karalistes lūgumu. Ar 2020. gada 11. decembra vēstuli Komisija paziņoja Apvienotajai Karalistei, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu lūguma izvērtēšanai.

## 1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

### • Priekšlikuma pamatojums un mērķi

PVN direktīvas 168. pantā noteikts, ka nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par pirkumiem, kurus izmanto darījumiem, par kuriem uzliek nodokli. Tās pašas direktīvas 16. pantā ir prasība par to, ka nodokļa maksātājam ir jāuzskata par preču piegādi par atlīdzību tādu preču lietošana savām vai sava personāla privātajām vajadzībām, kuras ir tā saimnieciskās darbības aktīvu daļa, ja PVN par attiecīgajām precēm vai to sastāvdaļām ir bijis pilnībā vai daļēji atskaitāms. Šāda sistēma ļauj atgūt sākotnēji atskaitīto PVN, kas saistīts ar lietošanu privātajām vajadzībām.

---

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

[2] Padomes līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV C 384 I, 12.11.2019., 1. lpp.).

[3] OV C384 I, 12.11.2019., 92. lpp.

Attiecībā uz uzņēmumu automašīnām, ko daļēji lieto privātajām vajadzībām (kas nav saimnieciskā darbība), bieži vien ir grūti aprēķināt un aplikt ar nodokli izdevumus par lietošanu privātajām vajadzībām saskaņā ar minētajiem noteikumiem.

Šajā sakarā Apvienotā Karaliste ir ieviesusi īpašu vienotas likmes nodokļa režīmu par uzņēmumu automašīnu lietošanu privātajām vajadzībām, kas atļauts ar Padomes 1986. gada 21. jūlija Lēmumu 86/356/EEK, ar ko Apvienotajai Karalistei atļauj piemērot vienotas likmes pasākumus attiecībā uz neatskaitāmo pievienotās vērtības nodokli, ko aprēķina par degvielas izdevumiem uzņēmumu automašīnām[4], pamatojoties uz automašīnas dzinēja jaudu un degvielas veidu.

Šī sākotnējā atkāpe tika atcelta un aizstāta ar Padomes 2006. gada 25. septembra Lēmumu 2006/659/EK, ar ko Apvienotajai Karalistei atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 5. panta 6. punkta un 11. panta A daļas 1. punkta b) apakšpunkta Direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem[5], ieviešot vienotas likmes nodokli par lietošanu privātajām vajadzībām, pamatojoties uz transportlīdzekļu $CO_2$ emisiju novērtējumu. Minētais Padomes Lēmums savukārt tika aizstāts ar Padomes 2015. gada 17. novembra Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/2109[6], kura spēkā esības termiņš beidzās 2018. gada 31. decembrī. Šā pasākuma turpmāka pagarināšana līdz 2020. gada 31. decembrim tika piešķirta ar Padomes 2018. gada 4. decembra Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1918[7].

Šīs shēmas pamatā ir fakts, ka pastāv tieša saistība starp emisijām un degvielas patēriņu, jo lielākas emisijas atbilst lielākam degvielas patēriņam. Pamatojoties uz šiem emisiju novērtējumiem, aprēķina degvielas patēriņu uz vienu kilometru, to kombinē ar vidējo nobraukumu privātām vajadzībām, ko nosaka, pamatojoties uz tiešo nodokļu datiem un autotransporta degvielas mazumtirdzniecības cenu. Tā iegūst privātā lietojuma maksu, kas atbilst PVN apjomam, kas jāmaksā par transportlīdzekļa izmantošanu privātām vajadzībām. Sistēma nodokļa maksātājiem ir fakultatīva, un tie var izvēlēties neatgūt PVN par savu degvielu. Alternatīvi tie var veikt nobraukuma sīku uzskaiti, lai sniegtu pierādījumus un pamatotu sava privātā nobraukuma aprēķinu.

Apvienotā Karaliste savā lūgumā iekļāva paskaidrojumu par atkāpes pasākuma darbību. Apvienotā Karaliste uzskata, ka šī sistēma ir bijusi pareiza un ir ļāvusi gan uzņēmumiem, gan nodokļu administrācijai ievērojami vienkāršot darbu. Apvienotā Karaliste arī apgalvo, ka tā sniedz nodokļu maksātājiem juridisko noteiktību, nodrošinot vienkāršotu metodi, ko var izmantot, lai ņemtu vērā PVN par degvielas lietošanu privātām vajadzībām.

Tādējādi Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīriju ir lūgusi atļauju turpināt atkāpes piemērošanu, sākot no līdz 2021. gada 1. janvāra. Atkāpe būtu jānosaka uz laiku līdz 2023. gada 31. decembrim, lai varētu izvērtēt, vai vienotas likmes režīms joprojām kopumā atbilst proporcionālajam sadalījumam starp izmantojumu saimnieciskajai darbībai un privātajām vajadzībām.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

PVN direktīvas 176. pantā noteikts, ka Padome lemj, uz kuriem izdevumiem neattiecas PVN atskaitīšana. Līdz tam dalībvalstīm atļauts saglabāt izņēmumus, kas bija spēkā 1979. gada 1. janvārī. Tādējādi ir vairāki "status quo" saglabājoši noteikumi, kuri ierobežo tiesības atskaitīt PVN attiecībā uz vieglajiem automobiļiem.

---

4 OV L 212, 2.8.1986., 35. lpp.
5 OV L 272, 3.10.2006., 15. lpp.
6 OV L 305, 21.11.2015., 49.-50. lpp.
7 OV L 311, 7.12.2018., 30.-31. lpp.

Neatkarīgi no iepriekšējām iniciatīvām paredzēt noteikumus par to, uz kurām izdevumu kategorijām var attiecināt atskaitīšanas tiesību ierobežojumu[8], šāda atkāpe ir piemērota, kamēr tiek gaidīta šo noteikumu saskaņošana ES līmenī.

## 2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

### • Juridiskais pamats

PVN direktīvas 395. pants.

### • Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

### • Proporcionalitāte

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir Apvienotajai Karalistei pēc tās pieprasījuma attiecībā uz Ziemeļīriju, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērīgs ar vēlamo mērķi, t. i., vienkāršot PVN iekasēšanu. Tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai vienkāršotu PVN iekasēšanu kādā konkrētā nozarē.

Minētās sistēmas izmantošana nodokļa maksātājiem joprojām ir fakultatīva.

### • Juridiskā instrumenta izvēle

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Turklāt Padomes lēmums ir vispiemērotākais juridiskais instruments, jo to var adresēt atsevišķām dalībvalstīm.

## 3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

### • Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Šā priekšlikuma pamatā ir Apvienotās Karalistes lūgums attiecībā uz Ziemeļīriju, un tas attiecas vienīgi uz šo teritoriju.

### • Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

### • Ietekmes novērtējums

Ierosinātā lēmuma mērķis ir vienkāršot PVN iekasēšanu saistībā ar degvielas izdevumiem uzņēmumu automašīnām, ko daļēji lieto mērķiem, kas nav saimnieciskā darbība, un tam tādējādi ir iespējama pozitīva ietekme.

Nodokļa maksātājiem, kuri izvēlas izmantot šo sistēmu, samazinās administratīvais slogs un atbilstības izmaksas, jo tiem nav vajadzības veikt katras uzņēmuma automašīnas sīku

[8] COM (2004) 728 final — Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK nolūkā vienkāršot pievienotās vērtības nodokļa saistības (OV C 24, 29.1.2005., 10. lpp.), atsaukts 2014. gada 21. maijā (OV C 153, 21. 5. 2014., 3. lpp.).

nobraukuma uzskaiti PVN vajadzībām. Šādas uzskaites prasības var būt laikietilpīgas un nereti rada ievērojamu administratīvo slogu dēļ relatīvi neliela nodokļa. Vienkāršošanas metode samazina slogu arī nodokļu iestādēm, kurām citādi būtu jāpārbauda daudzās atsevišķās situācijas.

Tomēr šī ietekme jebkurā gadījumā būs neliela, jo ierobežots ir gan atkāpes piemērošanas laiks, gan joma.

## 4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Savienības budžetu.

Šajā sakarā jāatgādina, ka saskaņā ar Protokola 8. panta otro daļu ieņēmumus, kas gūti no darījumiem, kuri ir apliekami ar nodokli Ziemeļīrijā, nepārskaita ES.

## 5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula; automātisks termiņš, kas ir noteikts līdz 2023. gada 31. decembrim.

2021/0030 (NLE)

Priekšlikums

**PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,**

**ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 16. un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] un jo īpaši tās 395. panta 1. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Apvienotā Karaliste izstājās no Eiropas Savienības 2020. gada 31. janvārī, pamatojoties uz Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Izstāšanās līgums"). Tādējādi Savienības tiesību akti par pievienotās vērtības nodokli ("PVN") vairs nav piemērojami Apvienotajai Karalistei vai tās teritorijā.

(2) Tomēr saskaņā ar Protokola par Īriju/Ziemeļīriju ("Protokols") 8. pantu, kas ir Izstāšanās līguma neatņemama sastāvdaļa, attiecībā uz precēm Ziemeļīrijā turpina piemērot Savienības tiesību aktus PVN jomā[2].

(3) Tāpēc Apvienotajā Karalistē nodokļa maksātājiem un konkrētām juridiskām personām, kas nav nodokļa maksātājas, attiecībā uz darījumiem ar precēm Ziemeļīrijā joprojām piemēro Savienības tiesību aktus PVN jomā.

(4) Direktīvas 2006/112/EK 168. pantā ir noteikts, ka nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par pirkumiem, kurus izmanto darījumiem, par kuriem uzliek nodokli. Tomēr šīs direktīvas 16. pantā ir prasība par to, ka nodokļa maksātājam ir jāuzskata par preču piegādi par atlīdzību tādu preču lietošana savām vai sava personāla privātajām vajadzībām, kuras ir tā saimnieciskās darbības aktīvu daļa, ja PVN par attiecīgajām precēm vai to sastāvdaļām ir bijis pilnībā vai daļēji atskaitāms. Šāda sistēma ļauj atgūt sākotnēji atskaitīto PVN, kas saistīts ar lietošanu privātajām vajadzībām.

(5) Ar Padomes Lēmumu 2006/659/EK[3] Apvienotajai Karalistei tika atļauts līdz 2015. gada 31. decembrim piemērot īpašu pasākumu, lai, pamatojoties uz vienotu likmi, noteiktu PVN neatskaitāmo daļu, kas attiecas uz degvielas izdevumiem

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

[2] Ar nosacījumu, ka Protokola 8. panta piemērošanas turpināšanai tiek pausta demokrātiska piekrišana, kas minēta Protokola 18. pantā.

[3] Padomes Lēmums 2006/659/EK (2006. gada 25. septembris), ar ko Apvienotajai Karalistei atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 5. panta 6. punkta un 11. panta A daļas 1. punkta b) apakšpunkta Direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem (OV L 272, 3.10.2006., 15. lpp.).

saimnieciskajai darbībai paredzētām uzņēmumu automašīnām, kuras izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai ("īpašais pasākums"). Šis īpašais pasākums, kas nodokļa maksātājiem ir fakultatīvs, pamatojas uz automašīnas oglekļa dioksīda emisiju līmeni, jo pastāv proporcionāla korelācija starp emisijām un degvielas patēriņu un tādējādi arī starp emisijām un degvielas izdevumiem.

(6) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/2109[4] Apvienotajai Karalistei atļāva turpināt piemērot īpašo pasākumu līdz 2018. gada 31. decembrim. Turpmāka pagarināšana līdz 2020. gada 31. decembrim tika piešķirta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1918[5].

(7) Vēstulē, kas 2020. gada 27. novembrī reģistrēta Komisijā, Apvienotā Karaliste lūdza attiecībā uz Ziemeļīriju atļauju turpināt piemērot īpašo pasākumu līdz 2021. gada 1. janvārim. Lūgumā bija iekļauts paskaidrojums par īpašā pasākuma darbību.

(8) Komisija 2020. gada 10. decembra vēstulē pārsūtīja Apvienotās Karalistes lūgumu dalībvalstīm. Komisija 2020. gada 11. decembra vēstulē paziņoja Apvienotajai Karalistei, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas vajadzīga lūguma izvērtēšanai.

(9) Apvienotā Karaliste uzskata, ka īpašais pasākums gan nodokļu maksātājiem, gan nodokļu iestādei ir nodrošinājis efektīvu vienkāršotu PVN iekasēšanas procedūru attiecībā uz degvielas izdevumiem uzņēmumu automašīnām, kuras daļēji izmanto privātajām vajadzībām. Tādēļ ir lietderīgi atļaut Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju turpināt piemērot īpašo pasākumu.

(10) Atkāpe būtu jānosaka uz laiku līdz 2023. gada 31. decembrim, jo ir nepieciešams periodiski par jaunu izvērtēt, vai vienotas likmes režīms joprojām kopumā atbilst proporcionālajam sadalījumam starp izmantojumu saimnieciskajai darbībai un privātajām vajadzībām.

(11) Saskaņā ar Protokola 8. panta otro daļu ieņēmumus, kas gūti no darījumiem, kuri ir apliekami ar nodokli Ziemeļīrijā, nepārskaita ES. Tādējādi īpašajam pasākumam nebūs ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

*1. pants*

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 16. un 168. panta, Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju ir atļauts līdz 2023. gada 31. decembrim, pamatojoties uz vienotu likmi, noteikt PVN daļu, kas attiecas uz degvielas izdevumiem, kuri radušies, uzņēmumu automašīnas lietojot privātajām vajadzībām.

[4] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2015/2109 (2015. gada 17. novembris), ar ko Apvienotajai Karalistei atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 305, 21.11.2015., 49. lpp.).

[5] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1918 (2018. gada 4. decembris), ar ko Apvienotajai Karalistei atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 16. un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 311, 7.12.2018., 30. lpp.).

*2. pants*

Lēmuma 1. pantā minēto nodokļa daļu izsaka fiksētās summās, kas noteiktas, pamatojoties uz transportlīdzekļa tipa oglekļa dioksīda emisiju līmeni, kurš atspoguļo degvielas patēriņu. Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīriju katru gadu koriģē minētās fiksētās summas, lai atspoguļotu izmaiņas degvielas vidējās izmaksās.

*3. pants*

Ar šo lēmumu izveidotā sistēma nodokļa maksātājiem ir fakultatīva.

*4. pants*

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju.

Briselē,

*Padomes vārdā –*
*priekšsēdētājs*